

АНОТАЦІЯ

Василюк В.М. Формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). – Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля», Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля», Дніпро, 2024.

У дисертаційній роботі досліджено проблему формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання та запропоновано новий підхід до її розв'язання, що полягає в запровадженні педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання.

На основі аналізу лінгвістичної, перекладознавчої та психолого-педагогічної літератури розкрито теоретичні засади формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання; уточнено поняттєво-категорійний апарат дослідження; схарактеризовано зміст і структуру дослідницької компетентності майбутніх перекладачів; визначено й теоретично обґрунтовано педагогічні умови формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання; конкретизовано критерії, показники, схарактеризовано рівні сформованості дослідницької компетентності майбутніх перекладачів; експериментально перевірено результативність педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання.

Установлено, що проблема формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів належить до актуальних теоретичних та практичних проблем сучасної професійної підготовки майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. Проведений теоретичний аналіз наукової літератури та стану сформованості дослідницької компетентності засвідчив, що дослідження проблеми формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів не

набуло ґрунтовного висвітлення у науково-педагогічних виданнях, що негативно позначається на якості професійної підготовки майбутніх перекладачів.

Уточнено сутність понятійно-категоріального апарату дослідження, а саме змістові характеристики понять «компетентність», «дослідницька компетентність», «педагогічні умови», «проектне навчання». Компетентність є здатністю особистості успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей. Дослідницьку компетентність розглядаємо як складову професійної компетентності, невід’ємний компонент загальної та професійної освіченості та професіоналізму фахівця; результат пізнавальної діяльності особистості в певній галузі. Педагогічні умови визначено як сукупність зовнішніх і внутрішніх обставин навчально-виховного процесу, спрямованих на формування у майбутніх перекладачів дослідницької компетентності. Проектне навчання – це освітня технологія, спрямована на здобуття знань у тісному зв’язку з реальною життєвою практикою, формування в них специфічних умінь і навичок завдяки системній організації проблемно-орієнтованого навчального пошуку.

Подано авторське визначення поняття «дослідницька компетентність майбутніх перекладачів», а саме: цілісна, інтегративна властивість перекладача, що поєднує в собі дослідницькі (прогностичні, пошуково-інформаційні, організаційно-практичні, комунікативно-презентаційні, інтерпретаційні) знання і уміння, особистісні якості (наполегливість, завзятість у досягненні мети, допитливість, схильність до ризику, асертивність, здатність до рефлексії), що виявляються у зацікавленості створювати нові наукові знання у сфері перекладознавства та аплікувати їх на практиці, бажанні ефективно і вмотивовано виконувати дослідницьку діяльність, а також готовності займати активну дослідницьку позицію.

Визначено компоненти дослідницької компетентності майбутніх перекладачів, а саме: мотиваційно-ціннісний, емоційно-вольовий, когнітивно-діяльнісний, особистісно-креативний, оцінювально-рефлексивний. Мотиваційно-ціннісний компонент забезпечує вмотивованість і прагнення

майбутніх перекладачів формувати дослідницьку компетентність; емоційно-вольовий компонент передбачає прояв позитивного емоційного стану, наполегливості, завзятості при здійсненні дослідницької діяльності; когнітивно-діяльнісний компонент містить комплекс знань і умінь, що забезпечують ефективне здійснення перекладачами дослідницької діяльності; особистісно-креативний компонент відображає професійно-особистісні якості та творчі здібності перекладача-дослідника; оцінювально-рефлексивний компонент дозволяє здійснювати аналіз результатів дослідницької діяльності.

Узагальнено результати вивчення світової практики з формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів, які вказують на те, що у закордонних закладах вищої освіти активно формується дослідницька компетентність зазначених фахівців на бакалаврському рівні, проте, у більшості випадків, поза увагою залишається формування дослідницької компетентності на бакалаврському рівні. Аналіз української наукової літератури щодо особливостей формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів дозволив зробити такі висновки: дослідницька компетентність може бути сформована тільки у процесі дослідницької діяльності; формування дослідницької компетентності студентів можливе за допомогою впровадження активних методів навчання, які дозволяють використовувати всі рівні засвоєння знань: від звичайного відтворення до творчо-пошукової, дослідницької діяльності; формування дослідницької компетентності студентів повинно реалізуватись різними методами, серед яких результативними є методи, що спираються на рівні пізнавальної активності та самостійності студентів; однією із найбільш ефективних педагогічних технологій, найкраще сприятиме формуванню дослідницької компетентності – проєктна технологія.

Розроблено концепцію формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання, яка структурно об'єднала методологічний, теоретичний та практичний концепти: методологічний концепт відображає взаємозв'язок різних підходів до вивчення проблеми дослідницької компетентності майбутніх перекладачів (компетентнісний, системно-діяльнісний, особистісно орієнтований);

теоретичний концепт містить визначення і обґрунтування провідних понять дослідження, педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання, які розроблені з урахуванням сутнісних ознак дослідницької компетентності перекладачів, особливостей їхньої фахової підготовки; практичний концепт полягає у впровадженні педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання.

Означено й обґрунтовано три педагогічні умови формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання: 1) виконання дослідницьких домашніх проєктів під час вивчення дисциплін циклу професійної підготовки; 2) використання проєктних завдань дослідницького характеру у процесі безпосереднього викладу лекційних і практичних занять; 3) застосування методу проєктів в умовах реалізації форм наукової діяльності студентів у вільний від навчання час.

Перша педагогічна умова – виконання дослідницьких домашніх проєктів під час вивчення дисциплін циклу професійної підготовки – передбачає виконання майбутніми перекладачами при вивченні навчальних дисциплін «Ділова іноземна мова», «Практика письмового перекладу», «Практика усного перекладу», таких видів дослідницьких домашніх проєктів: написання конспекту із теми за заданим планом; складання плану і переліку контрольних питань до теми, що буде вивчатись; підготовка наукового реферату; написання анотації наукової статті, в якій розглядаються проблемні питання теми, що вивчається; підготовка доповіді з мультимедійною презентацією; підготовка до групової дискусії (написання: змістових висловлювань з теми дискусії, прикладів із практики щодо теми дискусії, тез з обґрунтування власної позиції; розгорнуті проблемні запитання з теми для організації дискусії); складання переліку літературних джерел до теми, що вивчається; вивчення проблемних питань теми двома мовами: українською і англійською; складанням детального глосарію з теми; написання наукового есе; переклад наукової статті.

Друга педагогічна умова – використання проєктних завдань дослідницького характеру у процесі безпосереднього викладу лекційних і практичних занять –

передбачає виконання майбутніми перекладачами при вивченні навчальних дисциплін «Конфліктологія», «Самоменеджмент», «Основи теорії мовленнєвої комунікації та вступ до перекладознавства», таких проєктних завдань дослідницького характеру: історико-діагностичні (пов'язані з вивченням історії та сучасного стану проблеми, визначенням або уточненням понять, загальнонаукових засад теми, що вивчається), теоретико-моделювальні (пов'язані з розкриттям структури, сутності, функцій досліджуваного явища, а також чинників його перетворення); практично-перетворювальні (пов'язані з розробленням і використанням методів, прийомів, засобів раціональної організації процесу, його передбачуваного перетворення і з розробленням практичних рекомендацій).

Третя педагогічна умова – застосування методу проєктів в умовах реалізації форм наукової діяльності студентів у вільний від навчання час – передбачає участь майбутніх викладачів у засідання студентського науково-дослідного гуртка «Основи дослідницької діяльності перекладача» та написання тез на науково-практичну конференцію.

На основі класифікації і систематизації теоретичного та емпіричного матеріалів конкретизовано критерії та показники сформованості дослідницької компетентності майбутніх перекладачів: мотиваційно-ціннісний (наявність прагнення домогтися успіху в професійній діяльності; наявність орієнтації і спрямованості на дослідницьку діяльність і бажання оволодіти цим видом діяльності; наявність спрямованості на розумові види праці; наявність інтересу до експериментування, до пошуку, до висловлення гіпотез); емоційно-вольовий (прояв наполегливості та завзятості у досягненні мети; вияв здатності регулювати власний емоційний стан); когнітивно-діяльнісний (володіння прогностичними, пошуково-інформаційними, організаційно-практичними, комунікативно-презентаційними, інтерпретаційними знаннями; володіння прогностичними, пошуково-інформаційними, організаційно-практичними, комунікативно-презентаційними, інтерпретаційними вміннями); особистісно-креативний (прояв здатності швидко навчатися та самостійно шукати інформацію; прояв допитливості; прояв схильності до ризику); оцінювально-

рефлексивний (прояв здатності до реалістичної оцінки власних дій, здібностей, моральних якостей і вчинків; прояв здатності доказово відстоювати власну наукову позицію, асертивності). На основі виокремлених критеріїв і показників, схарактеризовано такі рівні сформованості дослідницької компетентності: творчій, достатній, фрагментарний.

Дослідно-експериментальним шляхом перевірено та підтверджено ефективність упроваджених педагогічних умов формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання.

На основі отриманих результатів експерименту було констатовано значно більший рівень сформованості дослідницької компетентності у студентів експериментальної групи, в якій впроваджувались визначені педагогічні умови.

Дисертаційне дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання. Перспективу подальших наукових пошуків вбачаємо у розробці робочих програм та навчально-методичного забезпечення, що сприяють формуванню дослідницької компетентності майбутніх перекладачів.

Ключові слова: компетентність, перекладацькі дослідження, дослідницька діяльність, перекладач, дослідницька компетентність, дослідницька компетентність майбутніх перекладачів, педагогічні умови, проєктне навчання, дослідницький проєкт, дослідницькі домашні проєкти, проєктні завдання дослідницького характеру, студентський науково-дослідний гурток.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

1. **Василюк В.** Системно-діяльнісний підхід до формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів засобами проєктного навчання. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія*, 2022. № 1 (23). С. 102–108. DOI: 10.32342/2522-4115-2022-1-23-12

2. **Василюк В.** Сутність поняття «дослідницька компетентність майбутніх перекладачів». *Наука і техніка сьогодні*, 2023. Вип. 12 (26). С. 423–435. DOI: 10.52058/2786-6025-2023-12(26)-423-435

3. **Василюк В.** Формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів: міжнародний досвід. *Вісник науки і освіти*, 2023. Вип. 12 (18). С. 304–314. DOI: 10.52058/2786-6165-2023-12(18)-304-314

4. **Василюк В.,** Дербак О. Дослідження в галузі перекладу як складова процесу формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*, 2023. № 2 (26). pp. 24–31. DOI: 10.32342/2522-4115-2023-2-26-3

Статті у наукових виданнях інших держав, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

5. Bilytska V., Krysalo O., **Vasyliuk V.,** Teleshun K., Rudenko M. Application of the research approach to teaching future translators in higher educational institutions. *The Journal for Educators, Teachers and Trainers*, 2022. Vol. 13. Issue 5. Pp. 248–258. URL: <https://jett.labosfor.com/index.php/jett/article/view/1013/678> (*Web of Science*)

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

6. **Василюк В.** Дослідницька компетентність у складі фахових компетентностей майбутніх магістрів філології. *Психолого-педагогічний супровід фахового зростання особистості в системі неперервної професійної*

освіти : матер. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з міжнар. участю (Бердянськ, 25–26.11.2021). Бердянськ : БДПУ, 2021. С. 181–184.

7. **Василюк В.** Роль проєктного навчання у підготовці майбутніх фахівців у закладах вищої освіти. *The current state of development of world science: characteristics and features: Collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 2), December 10, 2021. Lisbon, Portuguese Republic: European Scientific Platform.* pp. 67–68.

8. **Василюк В.** Щодо особливостей формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів. *Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень: матер. III Міжнар. наук.-практ. конф. студ., аспірантів та науковців (м. Дніпро, 28 квітня 2022 р.)* Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2022. С. 34–38.

9. **Василюк В.** Курсова робота у структурі науково-дослідної діяльності майбутніх перекладачів. *Наукові тренди постіндустріального суспільства: матер. IV Міжнар. наук. конф. (м. Суми, 31 березня 2023 р.)*. Вінниця: Європейська наукова платформа, 2023. С. 204–205.

10. **Василюк В.** Переддипломна практика як провідний фактор формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів. *Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі: матер. 1-ї Міжнар. наук.-практ. конф. наук.-пед., пед. працівників і молодих учених (Дніпро, 5–6 квітня 2023 р.)*. Дніпро: Університет ім. Альфреда Нобеля, 2023. С. 228–231.

11. **Василюк В.** Методологічні підходи до проблеми формування дослідницької компетентності майбутніх перекладачів в умовах закладу вищої освіти. *Світ наукових досліджень: матер. Міжнар. мультидисцип. наук. інтернет-конфер. (м. Тернопіль, Україна, м. Ополе, Польща, 14–15 грудня 2023 р.) / за ред. : О. Патряк та ін. ГО «Наукова спільнота», WSZIA w Opolu.* Тернопіль: ФОП Шпак В.Б., 2023. Вип. 25. С. 116–118.

ABSTRACT

Vasyliuk V. Formation of Future Translators' Research Competence by Means of Project-Based Learning. – Qualifying scientific work on the rights of the manuscript.

The dissertation investigates the problem of forming the research competence of future translators through project-based learning and proposes a new approach to its solution, which consists in introducing pedagogical conditions for the formation of research competence of future translators through project-based learning.

Based on the analysis of linguistic, translation studies, psychological and pedagogical literature, the theoretical foundations of the formation of future translators' research competence through project-based learning are revealed; the conceptual and categorical apparatus of the study is clarified; the content and structure of future translators' research competence are characterized; the pedagogical conditions for the formation of future translators' research competence by means of project-based learning are defined and theoretically substantiated; the criteria, indicators, and levels of future translators' research competence are specified; the effectiveness of the pedagogical conditions for the formation of future translators' research competence by means of project-based learning has been experimentally tested.

It has been established that the problem of forming the research competence of future translators is one of the most pressing theoretical and practical problems of modern professional training of future specialists in higher education institutions. The theoretical analysis of the scientific literature and the state of research competence formation has shown that the study of the problem of future translators' research competence formation has not been thoroughly covered in scientific and pedagogical publications, which negatively affects the quality of future translators' professional training.

The essence of the conceptual and categorical apparatus of the study is clarified, namely the content characteristics of the concepts of 'competence', 'research competence', 'pedagogical conditions', 'project-based learning'. Competence is the ability of an individual to successfully socialize, learn, and carry out professional

activities, which arises from a dynamic combination of knowledge, skills, abilities, ways of thinking, attitudes, values, and other personal qualities. We consider research competence as a component of professional competence, an integral component of general and professional education and professionalism of a specialist; the result of cognitive activity of a person in a particular field. Pedagogical conditions are defined as a set of external and internal circumstances of the educational process aimed at developing future translators' research competence. Project-based learning is an educational technology aimed at acquiring knowledge in close connection with real life practice, developing specific skills through the systematic organization of problem-based learning.

The components of future translators' research competence are identified, namely: a holistic, integrative property of a translator that combines research (prognostic, search and information, organizational and practical, communicative and presentational, interpretive) knowledge and skills, personal qualities (perseverance, persistence in achieving the goal, curiosity risk-taking, assertiveness, ability to reflect), which are manifested in the interest in creating new scientific knowledge in the field of translation studies and applying it in practice, the desire to carry out research activities effectively and motivated, and the willingness to take an active research position.

The components of the translator's research competence are defined, namely: motivational and value, emotional and volitional, cognitive and activity, personality and creative, evaluative and reflective. The motivational and value component ensures the motivation and desire of future translators to develop research competence; the emotional and volitional component involves the manifestation of a positive emotional state, perseverance, persistence in research activities; the cognitive and activity component contains a set of knowledge and skills that ensure the effective implementation of research activities by translators; the personal and creative component reflects the professional and personal qualities and creative abilities of a translator-researcher; the evaluative component.

The results of the study of the world practice of forming the research competence of future translators are summarized, which indicate that foreign higher education

institutions actively form the research competence of these specialists at the bachelor's level, but in most cases, the formation of research competence at the bachelor's level is neglected. The analysis of the Ukrainian scientific literature on the peculiarities of forming the research competence of future translators has led to the following conclusions: research competence can be formed only in the process of research activity; the formation of students' research competence is possible through the introduction of active teaching methods that allow using all levels of knowledge acquisition: from ordinary reproduction to creative, search, research activities; the formation of students' research competence should be implemented by various methods, among which the most effective are methods based on the level of cognitive activity and independence of students; one of the most effective pedagogical techniques that best contributes to the formation of research competence.

The concept of forming the research competence of future translators by means of project-based learning is developed, which structurally combines methodological, theoretical and practical concepts: the methodological concept reflects the interconnection of different approaches to the study of the problem of research competence of future translators (competence-based, systemic and activity-based, personality-oriented); the theoretical concept includes the definition and justification of the leading concepts of the study, pedagogical conditions for the development of future translators' research competence through project-based learning, which are developed taking into account the essential features of translators' research competence and the peculiarities of their professional training; the practical concept is the implementation of pedagogical conditions for the development of future translators' research competence through project-based learning.

Three pedagogical conditions for the formation of future translators' research competence through project-based learning are identified and substantiated: 1) completion of research home projects in the study of disciplines of the professional training cycle; 2) use of research project tasks in the process of direct presentation of lectures and practical classes; 3) application of the project method in the implementation of forms of scientific activity of students in their free time.

The first pedagogical condition – the implementation of research home projects in the course of studying the disciplines of the professional training cycle – involves the implementation by future translators in the course of studying the disciplines ‘Business Foreign Language’, ‘Translation Practice’, ‘Interpreting Practice’ of the following types of research home projects: writing a summary of the topic according to a given plan; drawing up a plan and a list of control questions for the topic to be studied; preparation of a scientific abstract; writing an abstract of a scientific article that addresses the problematic issues of the topic under study; preparation of a report with a multimedia presentation; preparation for a group discussion (writing: meaningful statements on the topic of discussion, examples from practice on the topic of discussion, theses to justify one’s own position; detailed problematic questions on the topic to organize the discussion); compiling a list of literary sources on the topic under study; studying the problematic issues of the topic in two languages: Ukrainian and English; compiling.

The second pedagogical condition – the use of research project tasks in the process of direct teaching of lectures and practical classes – involves the implementation by future translators in the course of studying the disciplines of ‘Conflictology’, ‘Self-Management’, ‘Fundamentals of Speech Communication Theory and Introduction to Translation Studies’, the following research project tasks: historical and diagnostic (related to the study of the history and current state of the problem, definition or clarification of concepts, general scientific principles of the topic under study), theoretical and modeling (related to the disclosure of the structure, essence, functions of the phenomenon under study, as well as the factors of its transformation); practical and transformational (related to the development and use of methods, techniques, means of rational organization of the process, its intended transformation and the development of practical recommendations).

The third pedagogical condition – the use of the project method in the implementation of forms of student research activity in their free time – involves the participation of future teachers in meetings of the student research group ‘Fundamentals of Translator’s Research Activity’ and writing abstracts for a scientific and practical conference.

On the basis of classification and systematization of theoretical and empirical materials, the criteria and indicators of the formation of future translators' research competence are specified: motivational and value-based (the presence of a desire to succeed in professional activities; the presence of orientation and focus on research activities and the desire to master this type of activity; the presence of focus on mental types of work; the presence of interest in experimentation, search, and hypothesis formulation); emotional and volitional (manifestation of perseverance and persistence in achieving the goal; manifestation of the ability to regulate one's own emotional state); cognitive and activity (possession of prognostic, search and information, organizational and practical, communicative and presentation, interpretive knowledge; possession of prognostic, search and information, organizational and practical, communicative and presentation, interpretive skills); personal and creative (demonstration of the ability to learn quickly and independently search for information; demonstration of curiosity; demonstration of risk-taking); evaluative and reflective (manifestation of the ability to realistically assess one's own actions, abilities, moral qualities and actions; manifestation of the ability to defend one's own scientific position with evidence, assertiveness). On the basis of the identified criteria and indicators, the following levels of research competence formation are characterized: creative, sufficient, fragmentary.

The effectiveness of the introduced pedagogical conditions for the development of future translators' research competence through project-based learning was tested and confirmed by means of an experimental study.

Based on the results of the experiment, it was stated that the students of the experimental group, in which the defined pedagogical conditions were implemented, had a much higher level of research competence.

The dissertation study does not exhaust all aspects of the problem of developing future translators' research competence through project-based learning. We see the prospect of further scientific research in the development of work programs and teaching materials that contribute to the formation of future translators' research competence.

Keywords: competence, translation research, research activity, translator, research competence, research competence of future translators, pedagogical conditions, project-based learning, research project, research home projects, research project tasks, student research club.

REFERENCES

Articles in scientific professional editions of Ukraine

1. **Vasyliuk, V.** (2022). *Systemno-diiialnisnyi pidkhid do formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv zasobamy proiektnoho navchannia* [A systematic approach to the development of future translators' research competence through project-based learning]. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia. Pedagogika i psykholohiia* [Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology], no. 1 (23), pp. 102–108. DOI: 10.32342/2522-4115-2022-1-23-12 (In Ukrainian).

2. **Vasyliuk, V.** (2023). *Sutnist poniattia 'doslidnytska kompetentnist maibutnikh perekladachiv'* [The essence of the concept of 'research competence of future translators']. *Nauka i tekhnika sohodni* [Science and technology today], issue 12 (26), pp. 423–435. DOI: 10.52058/2786-6025-2023-12(26)-423-435 (In Ukrainian).

3. **Vasyliuk, V.** (2023). *Formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv: mizhnarodnyi dosvid* [Developing the Research Competence of Future Translators: International Experience]. *Visnyk nauky i osvity* [Herald of Science and Education], issue 12 (18), pp. 304–314. DOI: 10.52058/2786-6165-2023-12(18)-304-314 (In Ukrainian).

4. **Vasyliuk, V., Derbak, O.** (2023). *Doslidzhennia v haluzi perekladu yak sklsdova protsesu formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv* [Research in the field of translation as a component of the process of forming the research competence of future translators]. *Alfred Nobel University Journal of Pedagogy and Psychology*, no. 2 (26), pp. 24–31. DOI: 10.32342/2522-4115-2023-2-26-3 (In Ukrainian).

Articles in scientific publications of other countries

5. Bilytska, V., Krysalo, O., **Vasyliuk, V.**, Teleshun, K., Rudenko, M. (2022). Application of the research approach to teaching future translators in higher educational institutions. *The Journal for Educators, Teachers and Trainers*, vol. 13, issue 5, pp. 248–258.
URL: <https://jett.labosfor.com/index.php/jett/article/view/1013/678> (*Web of Science*)

The works of approbation character are published

6. **Vasyliuk, V.** (2021). *Doslidnytska kompetentnist u skladi fakhovykh kompetentnosti maibutnikh mahistriv filolohii* [Research competence as part of the professional competences of future masters of philology]. Psychological and pedagogical support of the professional growth of the individual in the system of continuous professional education: proceeding of the All-Ukrainian scientific conference. Berdiansk, BDPU Publ., pp. 181–184. (In Ukrainian).

7. **Vasyliuk, V.** (2021). *Rol proiektnoho navchannia u pidhotovtsi maubutnikh fakhivtsiv u zakladakh vyshchoi osvity* [The role of project-based learning in the training of future specialists in institutions of higher education]. The current state of development of world science: characteristics and features: proceeding of the International scientific and theoretical conference. Lisbon, Portuguese Republic, European Scientific Platform Publ., Vol. 2, pp. 67–68. (In Ukrainian).

8. **Vasyliuk, V.** (2022). *Shchodo osoblyvosti formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv* [Regarding the peculiarities of the formation of research competence of future translators]. Modern higher education: prospective and priority areas of scientific research: proceeding of the International scientific conference. Dnipro, Alfred Nobel University Publ., pp. 34–38. (In Ukrainian).

9. **Vasyliuk, V.** (2023). *Kursovs robota u strukturi naukovo-doslidnoi diialnosti maibutnikh perekladachiv* [Course work in the structure of research activity of future translators]. Scientific trends of the post-industrial society: proceeding of the International scientific conference. Sumy, Yevropeiska naukova platforma Publ., pp. 204–205. (In Ukrainian).

10. **Vasyliuk, V.** (2023). *Pereddyplomna praktyka yak providnyi factor formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv* [Pre-diploma

practice as a leading factor in the formation of research competence of future translators]. Theory and practice of professional development of a specialist in an innovative socio-cultural space: proceeding of the International scientific conference. Dnipro, Alfred Nobel University Publ., pp. 228–231. (In Ukrainian). C. 228–231.

11. **Vasyliuk, V.** (2023). *Metodolohichni pidkhody do problem formuvannia doslidnytskoi kompetentnosti maibutnikh perekladachiv v umovakh zakladu vyshchoi osvity* [Methodological approaches to the problem of formation of research competence of future translators in the conditions of a higher education institution]. The world of scientific research: proceeding of the International scientific conference. Ternopil, FOP Shpak V.B. Publ., pp. 116–118. (In Ukrainian).